

Projektowanie MMA z destruktem asfaltowym

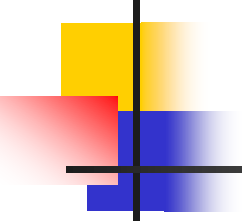

Bohdan Dołżycki

Politechnika Gdańska, Katedra Inżynierii Drogowej

dolzycki@pg.gda.pl

Według ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 roku rozdział 2, art. 5:

Kto podejmuje działania powodujące lub mogące powodować powstawanie odpadów, powinien takie działania planować, projektować i prowadzić, tak aby:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania.
- 2) .....

Recykling w Polsce (1) :

Recykling powierzchniowy (remixing):

- Początki - lata 90 – walka z koleinami,
- Obecnie w mniejszym stopniu – drogi główne raczej równe i nośne. Lokalne – stosuje się do odnow w celu poprawy równości (remixing plus),
- Brak regulacji prawnych dla warunków polskich,
- Brak przekonania Inwestorów i Projektantów do rozwiązań związanych z recyklingiem.

Recykling w Polsce (2):

Recykling w otaczarkach:

- Brak precyzyjnych regulacji prawnych dla warunków polskich,
- Brak zasad projektowania MMA z destruktem,
- Brak przekonania Inwestorów i Projektantów do rozwiązań związanych z recyklingiem.
- Brak wystarczającej ilości otaczarek dostosowanych do wykorzystania destruktu w sposób efektywny.

Recykling MMA w otaczarkach (1):

Cel:

Maksymalne powtórne przetworzenie istniejących warstw asfaltowych.

- **Względy ekonomiczne**
  - koszty.
- **Względy ekologiczne**
  - oszczędność nowych materiałów,
  - redukcja ilości odpadów.

Recykling MMA w otaczarkach (2):

Ogólne zasady:

- **Destrukt przeznaczony do przetworzenia powinien być odpowiednio rozdrobniony.**
- **Destrukt przeznaczony do przetworzenia powinien mieć odpowiednią jakość.**
- **Przetwarzany materiał zawierający asfalt powinien być tak ogrzewany aby nie był narażony na bezpośredni kontakt z płomieniem.**

Destrukt (1):

Zrywanie istniejącej nawierzchni i uzyskiwanie rozdrobnionego materiału:

- Frezarki obecnie,
- Zrywarki oraz kruszarki - dawniej

Ożarów, 22 - 24 września 2010

Destrukt (2):

Wymagany jednorodny materiał:

- **Frezowanie selektywne - najlepiej każda warstwa osobno,**
- **Jedna recepta – brak wahań w składzie, brak łat i wypełnień,**
- **Nie można używać betonów smołowych.**

2005 6 21

Destrukt (3):

Materiał znormalizowany:

**PN-EN 13108-8:2008. Mieszanki mineralno-asfaltowe.
Wymagania. Część 8: Destrukt asfaltowy.**

Wymagania:

- Uziarnienie,
- Zanieczyszczenia,
- Ilość asfaltu,
- Rodzaj asfaltu (penetracja i temperatura mięknięcia PiK).

Destrukt (4):

Sito # [mm]	Destrukt po rozdrobnieniu (granulat) nr 1	Destrukt po rozdrobnieniu (granulat) nr 2	Destrukt bezpośrednio po frezowaniu
22,4	0,0	0,0	6,8
16,0	0,0	0,0	10,0
11,2	13,4	0,0	8,3
8,0	17,1	2,6	14,4
5,6	8,7	14,0	19,4
2,0	13,1	26,4	15,3
0,125	36,2	43,1	25,3
0,063	1,8	2,2	0,3
< 0,063	9,7	11,7	0,2

Destrukt (4):

- **Duży problem – wilgotność destrukt. Destrukt, ze względu na dużą ilość drobnych frakcji oraz rozbudowaną strukturę bardzo chętnie chłonie wodę,**
- **Wilgotność destrukt rzędu 6-9% to rzecz powszechna.**

Wymagania dla destruktu (1):

Norma PN-S-96025:2000:

- **Wspomina o destrukcie,**
- **Brak wymagań oraz zasad stosowania.**

Wymagania dla destruktu (2):

Normy serii PN-EN oraz rekomendacje zawarte w WT -2 „Nawierzchnie asfaltowe 2008”:

- **Traktuje destruktu jak każdy inny materiał,**
- **Podają ogólne wymagania dla destruktu,**
- **Podają ile destruktu można maksymalnie zastosować do poszczególnych warstw.**

Wymagania dla destruktu (3):

Normy serii PN-EN oraz rekomendacje zawarte w WT -2 „Nawierzchnie asfaltowe 2010”:

- **Wprowadza zmiany w podejściu do destruktu asfaltowego – precyzuje pojęcie granulatu czyli destruktu po przetworzeniu.**
- **Ułatwia ocenę destruktu (granulatu) asfaltowego – wprowadza kryteria.**
- **Problem - nie wiadomo kiedy trafią do stosowania i jaką będą miały rangę.**

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (1):

Kolejność czynności:

- 1. Pobranie próbek do badań,**
- 2. Określenie cech materiału przeznaczonego do recyklingu,**
- 3. Określenie cech nowego materiału,**
- 4. Obliczenie potrzebnej ilości całkowitej asfaltu oraz nowego asfaltu,**
- 5. Wybór rodzaju nowego asfaltu lub dodatku recyklującego - o ile jest potrzebny – najczęściej przy dużej ilości destruktu,**
- 6. Opracowanie recepty MMA wraz z przeprowadzeniem wymaganych badań MMA.**

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (2):

Pobranie próbek do badań :

- **Odwierty lub frezowanie**
- **Częstotliwość badań uzależniona od zmienności nawierzchni,**
- **W przypadku destruktu na hałdzie częstotliwość uzależniona od jej wielkości**

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (3):

Laboratorium:

- Skład destruktu,
- Kilka – kilkanaście oznaczeń z odcinka (zależy od jednorodności materiału)
  - Zawartość asfaltu,
  - Uziarnienie MM.

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (4):

Laboratorium:

- Cechy kruszywa – **kruszywo nie gorsze niż nowe**
- Cechy odzyskanego asfaltu:
  - Lepkość,
  - Penetracja,
  - PiK,
  - G^* .
- Potrzebne dane do określania rodzaju nowego asfaltu.

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (5):

Dobór mieszanki mineralnej:

- **Krzywe graniczne dla projektowanej warstwy.**
- **Mieszanka mineralna destruktu + nowego kruszywa ma mieścić się w polu dobrego uziarnienia.**

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (6):

Dobór zawartości asfaltu:

- **Określenie optymalnej zawartości asfaltu ze względu na proporcje objętościowe i cechy mechaniczne z uwzględnieniem asfaltu zawartego w destrukcie**
- **Określenie potrzeby zastosowania środka recyklującego – najczęściej nie trzeba dodawać**

Recykling na gorąco, projektowanie MMA (7):

Problemy

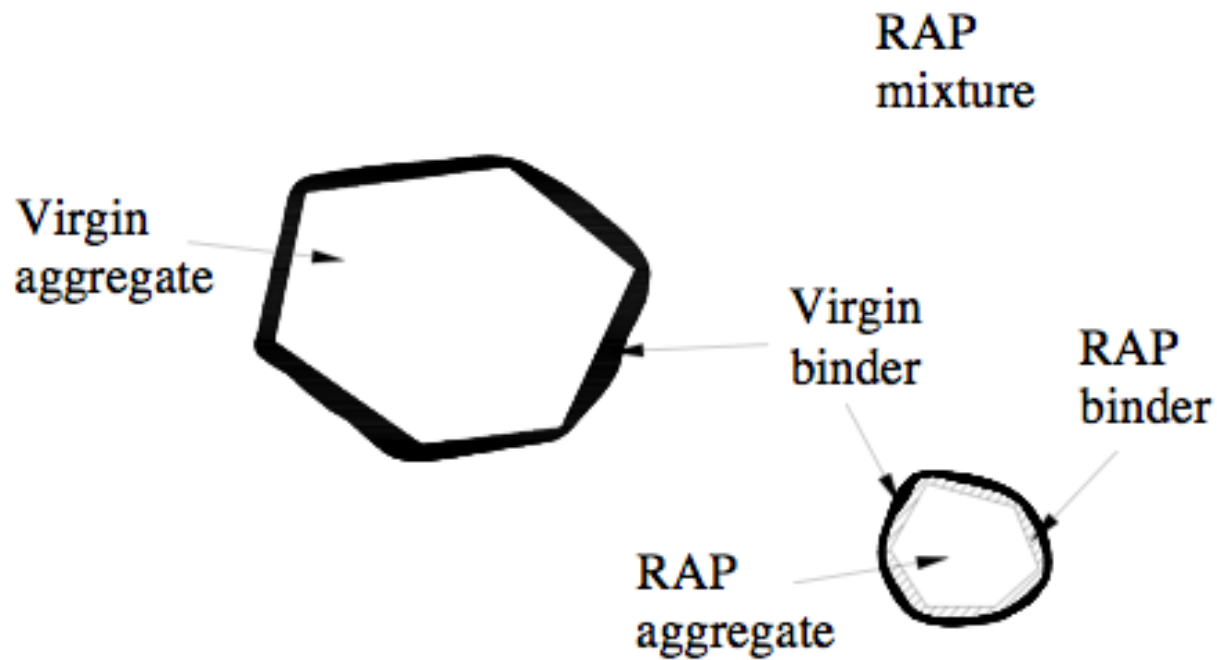
1. **Jak dobrać prawidłowo rodzaj asfaltu:**
  - Czy podstawowe badania wystarczą?
  - Przy jakiej zawartości destruktu jest to istotne?
2. **Czy asfalt z destruktu wpłynie na właściwości MMA:**
  - Jak destruk zostanie otoczony przez nowy asfalt – czy asfalty się wymieszają?
  - Jak zmienią się poszczególne właściwości MMA?

Asfalt (1):

	RAP Percentage		
	Recovered RAP Grade		
Recommended Virgin Asphalt Binder Grade	PG xx-22 or lower	PG xx-16	PG xx-10 or higher
No change in binder selection	<20%	<15%	<10%
Select virgin binder one grade softer than normal (e.g., select a PG 58-28 if a PG 64-22 would normally be used)	20–30%	15–25%	10–15%
Follow recommendations from blending charts	>30%	>25%	>15%

Asfalt (2):

Właściwości MMA (1):

Rodzaj MMA	Zawartość destruktu	Temperatura krytyczna dla spękań niskotemperaturowych (°C)
A – PG 64-22	0	-28.9
B – PG 64-22	15	-23.3
C – PG 64-22	25	-25.6
D – PG 64-22	40	-22.8

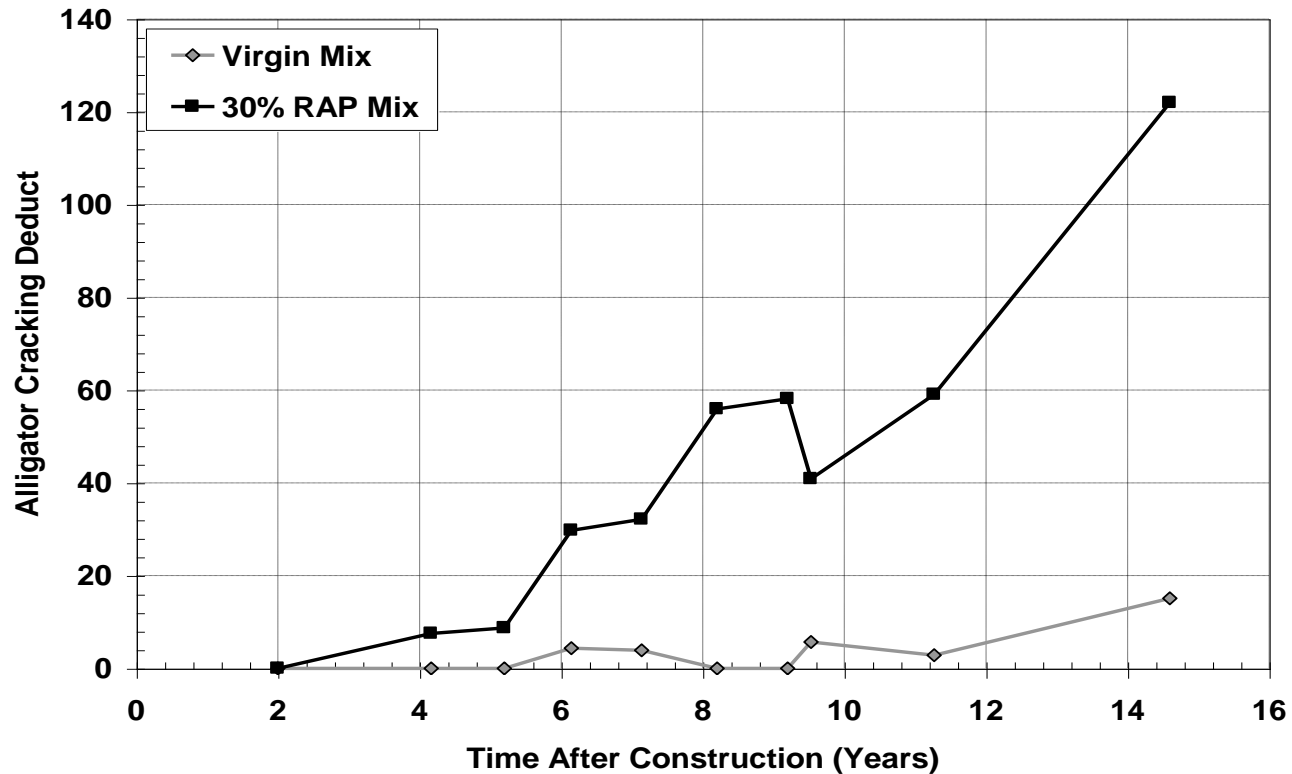
Właściwości MMA (2):

NCAT LTPP SPS-5 RAP Study:

Distress Parameter	Virgin Performed Better than RAP	RAP Performed Better than Virgin
IRI	42	39
Rutting	33	29
Fatigue Cracking	29	10
Longtnl. Cracking	15	10
Transverse Cracking	32	15
Block Cracking	3	1

Właściwości MMA (3):

Nakładka grubości 5 cm

Podsumowanie (1):

- **Recykling na gorąco jest technologią, która będzie w przyszłości powszechnym rozwiązaniem przy budowie dróg.**
- **Technologia wymaga ostrożności i racjonalnego podejścia do stosowania.**
- **Nie każdy destrukta da się wykorzystać do nowych MMA i nie w każdych ilościach.**

Podsumowanie (2):

- **Nie każdy destrukta da się wykorzystać do nowych MMA i nie w każdych ilościach.**
- **Przy dużych kontraktach będziemy mieli problem z pozyskaniem dużej ilości destrukta do nowych MMA.**

Podsumowanie (3):

- **Należy wypracować procedury i metodologię projektowania MMA z destruktem.**
- **Polskie drogownictwo nie jest przygotowane w wystarczającym stopniu do wprowadzenia tej technologii do stosowania na szerszą skalę, brak procedur, przepisów, instrukcji i wystarczającej wiedzy.**

Dziękuję za uwagę

Ozarów, 22 - 24 września 2010